

# UNITÁRIUS ÉLET

XV. ÉVFOLYAM, 8. SZÁM

1961. AUGUSZTUS HÓ

## ALKOTMÁNYUNK

ünnepén az öröm jóleső érzésével idéztük föl annak a, — történelem távlatában bár rövid, — de eredményeiben jelentős időszaknak eseményeit, amelyek népünk új életének kiemelkedő állomásait jelzik. A második világháború kormos, — véres emlékeit, riasztó mementóit, a kettészakított hidakat, romokká hullott lakóépületeket, gyárakat szinte boszorkányos gyorsasággal tüntette el a magyar dolgozó nép élettereje, fáradságot nem ismerő alkotó képessége, és teremtetett helyettük új hidakat s a lakótelepek sokezer sorozatát. A tervgazdálkodás különböző időszakokra tagolt periódikus menete szabta meg itt a fejlődés, a fokról- fokra kibontakozó szocialista építés terjedelmét és irányát.

A dolgozók közösségének sokféle ágazó tevékenységét, népgazdaságunk különféle funkcióit, mint valami pompás, magasbatorító boltozat a nemes kivitelű épület falait, íveli át, fogja össze, kodexszerű rendben Népköztársaságunk „Alkotmány”-a. Az 1949. évi törvényekben megtestesült Alkotmányunk többek között megállapítja, hogy a Magyar Népköztársaság társadalmi rendjének alapja a munka és minden munkaképes polgárnak joga, kötelessége és becsületbeli ügye,

hogy képességei szerint dolgozzék. Hogy ezek a tételes megállapítások miképpen és milyen eredményekben öltöttek életteli valóságot, azt meggyőző erővel bizonyítják többek között a Központi Statisztikai Hivatal jelentésének szemelvényes adatai is. A Népgazdaság 1961. évi első felében az állami ipari vállalatok napi átlagos teljes termelése mintegy 13 százalékkal volt több, mint 1960. első felében. Mezőgazdasági vonatkozásban ez év tavaszán az ország összes szántóterületének immár több mint 95 százaléka tartozott a szocialista szektorhoz. A szántóterületek közel 80 százaléka a termelőszövetkezetek gazdálkodnak. A lakosok 94 százaléka részesül a társadalombiztosítás juttatásaiból. A tőkés gazdasági rend jellegzetes velejárója: a munkanélküliség nálunk már nem kísért. Lapozzuk csak át napilapunk vasárnapi számát, amelynek „Állás” rovata több hasábon közli a munkakínálatnak a népgazdaság különböző területein fölös számban jelentkező igényeit.

Milyen nyugalmat árasztó érzés is az, hogy szilárd biztonságra alapozott életünk Alkotmányunk szellemében és útmutatása mellett így halad fölebb és fölebb, mind napsugarasabb magaslatok felé.

## *A Prágai Keresztény Béke-Világgyűlés üzenete*

(Részlet)

Isten békéjének fényénél felismerjük:

Az atomkorban nemzetközi kérdéseket háború útján megoldani nem lehet.

Atomfegyverekkel tömegeket elpusztítani, embertelen fegyvereket gyártani nemcsak a közjó ellen elkövetett bűn, de Isten ellen való véték is.

Ezért kérünk minden parlamentet és kormányt, tegyen meg mindent a háború eltörlésére. A nukleáris fegyvereket nemzetközi ellenőrzés alá kell helyezni. Az atomfegyverekkel még fel nem szerelt nemzetek esetleges felszerelési szándékát meg kell akadályozni.

Isten megbékélésének fényénél tisztán látjuk: A hidegháború az atomkatasztrófa előkészítője. Meggyőződésünk, hogy a népek békét óhajtanak. A föld népeinek a békés egymás mellett élésre, alkotó együttműködésre kell törekedniük, éljenek bár különböző gazdasági, politikai és kulturális rend és hagyományok szerint.

Isten igazságosságának fényében felismerjük: Nemcsak a háború lehetőségét kell elhárítani, de rendezni kell az elmaradott népek sorsát is, különösen Ázsiá-

ban, Afrikában és Latin-Amerikában. Rokonszenvünk meleg érzésével fordulunk azok felé a népek felé, akik levetették a gyarmati rabszolgaság jármát, kivívták szabadságukat, függetlenségüket. A régi gyarmati hatalmaknak fel kell adniok hatalmi állásukat. A jobb anyagi körülmények között élő nemzeteknek áldozatot kell hozniok a nagy szükségben élő nemzetekért. Az új kolonializmus minden formáját fel kell számolni.

Isten türelmének fényénél felismerjük: a mai emberiség rendkívüli technikai lehetőségekkel rendelkezik. Felhasználhatja rombolásra, de a föld és lakóinak üdvére és javára is azokat. Isten irgalmába és hosszútűró kegyelmébe vetett hitünk szerint Atyánk megóvni kívánja az emberiség életét és fenntartani a békét e kerek föld minden népe között.

A békéért való fáradozásban a föld lakóinak egygyé kell fornia, ezzel szolgálván az Úrnak is, aki mindeket szent kezeiben tart.

Közli: Dr. Dusan Kaffka unitárius lelkész  
(Prága)

# Az Eichmann-per

Az alábbi beszédet Stephen H. Fritchman, a Los Angeles-i unitárius gyülekezet lelkesze tartotta az egyik vasárnapon. Fritchman lelkes ismert amerikai békeharcos, aki részt vett a Béke Világtanács stockholmi ülésén. A beszédet közölte az angol unitáriusok hetilapja, a londoni Inquirer, 1961. június 10-i számában. E beszédet ismertetjük kivonatolva az alábbiakban. A beszéd bevezetőjében Fritchman az amerikai Nation c. lapban megjelent cikkkel polemizál és elítéli annak Eichmann-t védeni megkísérlő tendenciáját, majd így folytatja:

Az Eichmann-per nem olyan ügy, mely csak a németekre és zsidókra tartozik. Ha benne csak egy szörnyeteget látunk, akinek tettei az emberi faj elleni súlyos bűnök közül valók voltak, keveset segítene az emberiség millióinak, hogy az eljövendő években hasonló eseteket elkerülhessünk. Eichmann ilyen vonatkozásban nem egyedüli figura. Egyetlen amerikai vagy angol gép pilótája ma súlyosabb fegyvert hordoz gépében, mellyel egyedül nagyobb gaztettet lehetne elkövetni, mint amilyent Eichmann valaha is elkövetett. Ilyen pusztításra vonatkozó rendelkezés civilizált kormánytól származhat, melyet nemzetek demokratikus úton megtartott szavazatai tarthatnak hatalmon. Az emberiség egy része még mindig azt hiszi, hogy civilizációnkat csak úgy tehetjük biztonságossá utolsó menedékként, ha hajlandók vagyunk emberi életet elpusztítani sokkal nagyarányúbban, mint amilyen pusztításról Eichmann valaha is álmodott.

Azt mondhatjuk, hogy Eichmann célja rossz volt és a mi célunk, ti. a fentiek szerint gondolkodók céljai, jók, de vajon nincs-e meg bennünk az az eltökéltség, hogy céljainkat még az övéinél is nagyobb kegyetlenséggel hajtjuk végre? Van-e olyan meggyőződés, mely igazolni tudna egy nukleáris háború rendjén elkövetett tömegpusztítást? Ez az a kérdés, amit fel kell tennünk magunknak az Eichmann-per idején. Lehet, hogy az Eichmann-per is időleges figyelmeztetés az emberiség számára.

Az egész kérdést azonban nem hagyhatjuk csak ennyiben. Eichmannal is bűnösebbek vagyunk, ha hipokrita módon el akarjuk veszíteni emlékezetünket. Ausztria hét római katolikus érseke — hogy csak egy példát említsek — Hitlernek Ausztriába történt bevonulását követő második vasárnapon ünnepélyes nyilatkozatot tett, melyet a templomok színpadairól felolvastak, s melyeket nagy plakátokon lehetett az utcákon olvasni, melyben a Führert és követőit szívélyesen üdvözölték. Ezt a tettet a római katolikus egyháznak olyan hét őrizője követte el, akik nyilatkozatukat megelőzően hét éven át figyelhették a hitleri Németország eseményeit.

Arra kérem Önöket, hogy gondoljanak arra az angol emberre, aki Eichmann küldöttével tárgyalt, hogy egymillió zsidót kicseréljenek tízezer tank ellenében. Brand József, a zsidó megbízott, így jegyezte fel az angol hivatalos képviselőnek a javaslatra tett megjegyzését: „Mi az ördögöt csinálunk egymillió zsidóval?”

És ne csak az ausztriai katolikus vezetőket és az angol szóvivőt kárhoztassuk, hanem mondjuk el, hogy ezekben az években a mi amerikai konzuljaink is milyen szigorúan őrködtek az amerikai bevándorlási törvények maradéktalan betartása felett, ahogyan ezt legjobban az én egykori kedves barátom, Lion Feuchtwanger tudná elmesélni, ha még életben volna.

Nem célok Eichmann bűnének a kisebbítése, de nagy aggodalommal gondolok a mi bűneinkre, akik nem voltunk sem zsidók, sem németek, és elmulasztottunk segíteni akkor, amikor segíteni lehetett volna. Az auschwitzi gázkamrák már a múlté, de a jelen nagyobb pusztító erővel rendelkezik, s ez megmarad a jövőre is, feltéve, ha mi — akik ma élünk — nem cselekszünk. Ma nincs helye a gyűlöletnek és bosszúállás-

nak, a lelkiismeretnek elevenen kell élnie, ha nem akarjuk, hogy egy még borzalmasabb pusztítás szabadjon reánk. Nemrégiben Ava Helen és Linus Pauling (az ismert amerikai tudós) személyesen adtak át egy nyilatkozatot Dag Hammarskjöld ENSZ-főtitkárnak, mely 60 000 aláírást tartalmazva tiltakozott az atomfegyverek terjedése ellen. Ezek közül az aláírók közül 1800-at Önök, ennek a gyülekezetnek a hívei gyűjtöttek, barátaik körében. Vajon hányan fáradtunk annyit mint Pauling és közvetlen társai, hogy e tiltakozó aláírásokat összegyűjtsük?

Eichmann perének a vitatása helyett hajlandók vagyunk-e Paulinghoz hasonlóan minden erőt arra fordítani, kockára téve hírnevünket és jövőnket, hogy küzdjünk az emberiség fennmaradásának az ügyéért? Ez az a fontos dolog, ami valóban számít.

Hogy ti most itt, a gyülekezetben gondolatokat takargattok a szíveitekben, azt csak elképzelni tudom, de nem kérdezgetem. Nekünk, amerikaiaknak, akik 1945 augusztusának egyik reggelén japánok százazreit gyilkoltuk le, ezeket a kérdéseket alázatosan és őszintén kell feltennünk. Nekünk nem kell félnünk a halál utáni isteni ítélettől, de félnünk kell lelkiismeretünk ítélő hangjától. Ezekről a dolgokról erős önvizsgálattal kell gondolkoznunk, amely még egy szent részéről is a legnagyobb bátorságot kívánja, hogy ne is beszéljünk az átlagos halandóról, akinek legtöbbünk saját magát ismeri.

Ferencz József

## A davosi kongresszus

Lapunk egyik előző számában hírt adtunk már arról, hogy a Szabadelvű Keresztények és a Vallási Szabadság Világszövetsége augusztus 8-tól 13-ig Davosban a világhírű svájci üdülőhelyen tartja kongresszusát. A múlt hó elejéig több mint háromszázan jelentették be a világ minden tájáról részvételi szándékukat. A Magyarországi Unitárius Egyház Pethő István püspöki helynök, dr. Gálfalvi István főgondnok és R. Filep Imre ek. főjegyző személyében küldötte el képviselőt a davosi kongresszusra. Egyházunk képviselői augusztus 5-én utaztak el. A kongresszus lefolyásáról lapunk legközelebbi számában adunk részletes beszámolót. Vázlatosan most csak annyit említünk, hogy a kongresszust augusztus 8-án, du. 5 órakor dr. E. Kuebler, a Világszövetség elnöke nyitotta meg. Másnap reggel a Szent János templomban tartott reggeli áhítat után két előadás hangzott el „Életproblémák egy kettévált világban” címmel. A program további során két rendkívül érdekes előadás foglalkozott azzal a kérdéssel „Miképpen nézi Afrika és Ázsia a Nyugatot?”, valamint „Hogyan látja Nyugat Afrikát és Ázsiát?” A nyilvános előadások után hat vitacsoport „kereszkial megbeszélés” formájában hat különböző szempontból vitatta meg a kongresszus főtémáját. A vita során szóba került többek között az „Élelmezés és népesség”, „A faji csoportok és színes népek”, „A vallási értékek a technika korszakában” kérdései is.

A kongresszuson a svájci egyházi, tudományos és gazdasági élet számos képviselője vett részt, akik mint tiszteletbeli tagok támogatták a kongresszus munkáját.

A kongresszus folyamán több kulturális program és társas kirándulás is zajlott le.

A churwaldeni Schweitzer Albert Intézet a kongresszussal kapcsolatban július 28-tól augusztus 6-ig szemináriumot tartott, amely a tudomány és vallás viszonyának kérdésével foglalkozott.

A davosi kongresszuson részt vett külföldi testvéreink egy csoportja turistaként ellátogatott hazánkba is, megtekintette budapesti templomainkat, majd tovább utazott Romániába. Látogatásukról lapunk jövő számában adunk bővebb tudósítást.

# Az evangélium fényénél

„És állhatatosok voltak az apostolok tanításában, a közösségben és a kenyér megtörésében.”  
Ap. csel. 2,42

Az Apostolok cselekedetéről szóló könyv írója a keresztény anyaszentegyház megalakulását a tanítványok pünkösdjé megnyilatkozásával hozza kapcsolatba, Jézus melletti bátor megnyilatkozásukra utalva jelenti ki, hogy megtelnek azzal a szentlélekkel, amelynek hatására vetik meg a keresztény anyaszentegyház alapját. Azonban a könyv írója szól arról is, hogy milyen az ősgyülekezetben a Krisztus-követők élete s ezt tömören így fogalmazza meg: „Állhatatosak az apostolok tanításában, a közösségben és a kenyértörésben.”

Az Ap. Csel. írója által használt kifejezést, hogy t. i. az első keresztények „állhatatosok voltak az apostolok tanításában”, magunkra vonatkoztatva úgy értelmezzük, hogy mi Jézus tanításaiban kell állhatatosak legyünk. Mert az unitárius teológia és vallásos szemlélet azt keresi, hogy Jézus mit tanított és ahhoz szabja magatartását az élet minden körülményei között. Teológiai tudományos törekvésünk kezdettől fogva arra irányult, hogy az írásokból, az Evangéliumokból, az egykori feljegyzésekből és hagyományokból megállapítsuk valahogyan azt, hogy az egész keresztény örökségből mi az, ami jézusi? Mert mi nem ahhoz kívánunk igazodni, amit mások mondanak, vagy tanítanak Jézusról, hanem magához Jézushoz, aki emberfiának vallotta magát, emberi körülmények között, emberi módon élt. Tanított az Istenországról, gyógyított, jót tett, imádkozott, könnyezett, keresztet hordozott és elviselte a Golgota kínját is, de megbízatásához hű maradt és tanításait nem tagadta meg. Ez a jézusi szemlélet állandó szent aktivitásra sarkallja az embert.

A tudósítás szerint az első keresztények új közösségi életformát vállaltak s ebben megmaradnak állhatatosan. Tudjuk, hogy a zsidóság egyetlen társadalmi osztály érdekeit kiszolgáló közösségben él, amelynek alapja a mózesi törvény, ereje pedig az a papi rend, amely a törvény szó szerinti betartásával emelkedik saját népe fölé. Az evangéliumokból megtudjuk, hogy Jézus nem hajlandó elismerni ennek a rendnek uralkodó jellegét. Bár föllépése kezdetén úgy nyilatkozik, mint aki a törvény maradék nélküli betöltését akarja, de tanítása egy későbbi szakaszán kiderül, hogy a mózesi törvényt már túlhaladott álláspontnak tekinti s ezt föl kell váltania az Isten- és ember-szeretettel. Szerinte ennek megélése tesz annak a közösségnek tagjává, amely Istenországa munkálásán fáradozik.

Az első gyülekezetek életére még a kenyértörés jellemző. Bár Jézus nem gyakorol semmiféle szertartást, mégis az első gyülekezetek valami olyant akarnak tenni, ami Jézustól maradt fenn. Ilyen egy van: a kenyértörés. Az evangéliumok szerint az utolsó vacsorán családfői minőségben töri meg a kenyeret, s közeli végére utalva mondja, hogy tanítványai is valahányszor ezt teszik, az ő emlékeztetőre tegyék. Ez nem azt jelenti, hogy a kenyértörés nélkül nem lehet Jézusra emlékezni, mint ahogy azt sem jelenti, hogy e nélkül érvénytelen a Jézusra való emlékezés. Az első gyülekezetek a kenyértörésben megerősödést nyernek Jézus személyéhez fűzött reményükben. Mi, unitáriusok is a kenyérmegtöréskor Jézusra emlékezünk: életére, tanítására és halálára.

Az első gyülekezetek fenti megnyilatkozásaikkal kiérdemlik környezetük megbecsülését s ez jelentősen előmozdítja a kereszténység fejlődését. Ugyanis az egyenlőségről szóló tanítással elsősorban az elnyomottak rokonszenveznek s az irányukban megnyilvánuló megbecsülés a belső értékük felismerését jelenti. Ezzel el is érkezünk a mondanivaló lényegéhez. Ugyanis a kereszténységnek akkor van értelme,

## Szánthó Ferenc

Július 18-án 63 éves korában tragikus hirtelenséggel hunyt el ez a testileg — lelkileg makkegészséges ember. Két nappal előtte még velünk együtt volt a Högyes Endre utcai templomunkban, szülőfalujából jött néhány vendégünkkel derűsen, mosolygóan beszélgetett s azzal köszöntünk el, hogy a következő vasárnap kedves gyülekezetébe, a dunapataji hívekhez utazik istentiszteletet tartani. Ezt a szolgálatot azonban már nem végezhetette el. Július 26-án vettünk végbúcsút tőle a rákospalotai köztemetőben. A ravatalánál mondott gyászbeszédéből idézzük az alábbiakat: Szánthó Ferenc úgy élt mintha bármelyik pillanatban meg kellett volna halnia és úgy halt meg, mint aki örökké él. A számadása mindig alá volt húzva, az egyenlege mindig készen volt. Mert Szánthó Ferenc ilyen ember volt. Róla elmondhatjuk, hogy az életben mindig egy biztos pont volt. Ott, ahol ő állott, nyugodtak lehettünk, váratlan veszély nem következhetett, nem törhetett reánk, mert Feri örökké ébren volt. Olyan volt, mintha benne Isten a hűséget, a szeretetet, az alkotó csendet, a tiszteletreméltó szelídséget és az igaz emberséget testesítette volna meg. Lehet, hogy sokan az ismerősök közül még most sem tudják értelmét adni annak, hogy miképpen tudott ő ilyen ember lenni. Mi, akik vele együtt voltunk a szolgálatban, látjuk a lelki értelmét az ő egész emberi magatartásának. Szánthó Ferenc unitárius módra, mélyen és igazán hívő természetű ember volt. Ő Istennel és Istenben élt szakadatlanul, bárhol volt és bármit dolgozott. Őt Istenhez fűzte a szülői hajlék légköre, a dicsői templom, az esperes úr, az egész élet, melynek környezetében ifjú lelke a szárnyait bontogatta. Mint fiatal diák úgy indult el, úgy kezdte mint legátus és mint nyugalmazott pedagógus úgy fejezte be mint prédikátor. Lelkemben immár két éve forog és érik a gondolat: Ez évben az őszi közgyűlésünk elé akartam terjeszteni a javaslatot, hogy az unitárius egyház legfelsőbb törvényhozó szerve Szánthó Ferencet tiszteletes címmel ruházza fel. Tervemről nem mondtam le. Ebben nem gátolhat meg az ő halála sem. A közgyűlés jóváhagyásának reményében Kedves Feri, átadom most ezt a legnagyobb kitüntetést, mit a mi anyaszentegyházunk az olyan lelkű embereknek adhat, mint te is voltál köztünk. Viseld az örökkévalóságban ékesen. Mutasd fel az atyái hajlék kapujában, mint belépő cédulát mindnyájunk Atyjánál, hadd lehelje rá ő a pecsétet ezekkel a szavakkal: „Jól vagyon jó és hív szolgám, a kevesen voltál hív, többre bízlak ezután, menj be a te Uradnak örömébe”. A többi, amit még neked adtunk volna, immár megtartjuk magunkban: A szeretetet, a tiszteletet, a megbecsülést, a ragaszkodást, mellyel körül övezzük emlékedet, hogy bizonyágul legyen a világnak: Nem hal meg az, kít az emberek szívünkben őriznek. Tiszteletes Szánthó Ferenc élj dicsőn tovább dicsőült helyeken. Emléked áldott közöttünk. Isten veled.

Pethő István

Szánthó Ferenc testvérünket széleskörű részvétel mellett helyezték örök nyugalomra, Pethő István püspöki helynök és Huszti János pestlőrinci lelkész szolgálatával. Az egyetemes egyház, valamint a pestlőrinci egyházközség nevében, amelynek a megboldogult több mint félévtizeden keresztül buzgó gondnoka volt, dr. Szabó István egyházköri tanácsos, pestlőrinci gondnok vett búcsút szívreható meleg szavakkal.

ha azt tanítja, ami az élettel azonos. A mi unitárius kereszténységünk érdeme az, hogy nem misztériumot ad, hanem az életre készít föl s ebben hangot ad az apostoli elgondolásnak: annak tudniillik, hogy „mindeneket megpróbálgatok s ami jó, azt megtartsátok”.

Kelemen Miklós

# Blandrata az orvos

Kiváló orvosi tudását igen nagyra becsülték. De általában csak egyházi tevékenységéről emlékeztek meg régen és később is. (A heretikusok irodalmában is foglalkoznak személyével).

Mint orvosról Vincenzo Malacarne írt alapos tanulmányt Blandratáról. Könyvében, „Commentario delle opere e delle vicende di Giorgio Blandrata nobil saluzze archiatro in Transylvania...” etc. Ez a mű 1814-ben jelent meg. — Egyik kéziratát „De promovenda foecunditate et de cura graviditatis” etc. szintén említi az olasz orvostörténetkutató. — Másik munkája latinul a szülés meg a gyermekágy állapotairól tárgyal. A „Cimelea muliebra” és „Ginaecorum ex Aristotele”... etc. iratát is dicsérik. — Tehát elég értékes nőgyógyászati irodalmi tevékenységet fejtett ki Blandrata. Bonaccio Enneas, mestere, után és hatására dolgozhattott annak idejében.

1744-ben adták ki Lipcsében Wespriemi Tsnádi István magyar orvostörténeti munkájának első kötetét. Ebben Blandratáról is ír a szerző. A múlt év folyamán ez a munka magyar fordításban is megjelent. Ebben olvasható, hogy Blandrata, ki előbb Servét majd Socinus követője lett, a maga pártjára vonta Dávid Ferencet, azután az egész Kolozsvárt meg az

ifjú királyt”. Kivitte, „hogy mindmáig fennáll unitárius néven a Krisztus isteni mivoltát tagadó tévtan”. Majd hozzáfűzi, hogy Blandrata a jezsuiták közreműködésével visszatérve a katolikus vallásra „csúful otthagya a maga által alapított lengyelországi és erdélyi egyházat”... szívében egy vallást sem követve. 1590-ben „gyilkosság áldozata” lett. Megjegyzik még Wespriemi, hogy Blandrata juttatta Dávidot börtönbe. — Érdekes, hogy „fatalis medicus” kifejezést használ, vagyis bajkeverő orvosként foglalkozik Blandratával. Wespriemi nem ismerhette Malacarno munkáját, ezért nem is említette fel. Azonban Squarcia-polus életrajzában Blandrata valamiféle orvosi munkájáról adatot közöl, de nem mint nőgyógyászlól (Bucella és Blandrata bírói döntésére hagyott orvostudományi tételek etc.). Ezt a Marcellus Camillus Squarcialupus olasz volt szerzetest is átmenetileg az unitáriusokhoz térítette, Wespriemi szerint. Wespriemi tájékozatlansága folytán használhatta a „tévtan” kifejezést az unitáriusokra vonatkozólag. Most több mint másfélszázad után Dávid Ferenc vallási felfogását néhány millió ember fogadja el, bár Wespriemi idejében csak erdélyiek ismerték.

Dr. Zsakó István

LAPUNK mai számához csekkbefizetési lapot mellékelünk. Szeretettel kérjük azokat a kedves előfizetőinket, akik díj hátralékban vannak, hogy a hátralékos összeget mielőbb befizetni szíveskedjenek.

VENDIAK találkozó volt a Hőgyes Endre utcai templomunkban, illetőleg gyülekezeti termünkben. Az 50 év előtti, volt kolozsvári gimnáziumunkban végzett vendiákok, valamint a korábbi évfolyamok jöttek össze találkozóra. A szószéki szolgálatot népes gyülekezet előtt dr. Csiki Gábor ny. püspöki helynök, 50 évvel ezelőtt végzett vendiák végezte, aki megindító szép beszédében idézte a kedves diákélet édes-bús emlékeit, — s kegyelettel áldozott a két világháborúban hősi halált halt osztálytársak emlékének. Istentisztelet után Pethő István püspöki helynök meleg szavakkal köszöntötte a vendiákokat. Majd a gyülekezeti terembe vonultak a vendiákok, ahol Ferencz József főgondnok, 35 éve végzett vendiák üdvözölte a vendiákokat. Megemlítette, hogy a volt kolozsvári gimnáziumunk a Román Népköztársaság megbecsülésének jeléül, ma a nagy unitárius polihistornak, Brassai Sámuelnek nevét viseli. Gyallay Domokos, a kiváló író, a vendiákok kevés életben levő tanárainak egyike, ismert humorával a régi diákélet kedves epizódjait elevenítette fel. A vendiákok közül a találkozóon megjelent dr. Csiki Gábor, dr. Hrabéczy Jenő, Mózes Mihály és dr. Rákóczi Imre. Szabó Jenő tanár és Ürmössi Lajos ny. bányafőmérnök kimentették magukat. A vendiákok társas ebédén vettek részt kellemes hangulatban.

A BUDAPESTI EVANGÉLIKUS teológiai Akadémia évzáró ünnepségén dr. Ostyák Ernő dékán tartott beszámolót. A jutalmazottak között volt Kozma Tamás unitárius vallású teológiai hallgató is. Egyházunkat az évzárón Ferencz József főgondnok és Bencze Márton lelkész képviselték.

DR. TASSI GERGELYNÉ, szül. Buzogány Zsuzsanna pedagógus, kecskeméti hívünk az „Oktatásügy kiváló dolgozója” kitüntetést kapta. Szívből gratulálunk.

## HÍREK

BUZOGÁNY ATTILA testvérünknek és feleségének házasságát fiúgyermekkel áldotta meg az Úr. A boldog szülőknek és nagyszülőknek: Buzogány Kálmán ny. unitárius lelkésznek és feleségének szívből gratulálunk, az újszülöttre Isten áldását kérjük.

A HÖGYES ENDRE utcai orgonára befolyt adományok: Borbély Pál 30 Ft, özv. Pálffy Mártonné 10 Ft.

NYUGDÍJALAPRA Ligeti Istvánné, Pápa 20 Ft, Kuthy Tamás 30 Ft; Kutasi Eszter 5 Ft; özv. Jáki Nándorné 5 Ft; dr. Erdődy Ernő 20 Ft; Salacz Aladárné 5 Ft.

## Külföldi egyházi hírek

AZ UNITÁRIUS és univerzalista egyház elnöki tisztébe dr. Dana Mclean Greeley amerikai unitárius lelkészt, az unitárius egyház eddigi elnökét választották meg a májusi közgyűlésen.

A ROMÁNIAI unitárius egyház képviselőiben a prágai keresztény békekongresszuson részt vett dr. Kovács Lajos teológiai professzor, egyházi főjegyző.

KRIZA EMLÉKÜNNEPSÉGEKET tartottak a romániai unitárius egyházközösségek, a nagynevű néhai népdalgyűjtő püspök születésének 150-ik évfordulója alkalmából. — Kolozsvárott dr. Kiss Elek püspök tartotta az ünnepi megemlékezést.

## HALOTTAINK

ÖZV VASS DÉNESNÉ Simon Ilona 73 éves korában Marosvásárhelyen meghalt. Július 5-én helyezték örök nyugalomra az ottani temetőben. Az elhunytban Simon András egyházköri számvevő nővérét gyászolja. Áldás elhunyt testvérünk poraira.

Kiss József ácsmester hódmezővásárhelyi gyülekezetünk több év-tizeden át kebli tanácsosa 76 éves korában elhunyt. Dr. Jakab Jenő lelkész szolgálatával helyezték örök nyugalomra. A gyülekezet nevében Bán Sándor kebli tanácsos vett búcsút elhunyt testvérünktől.

Dávid Albertné, szül. Kántor Margit, néhai Ürmössi Károlyné kolozsvári esperesünk feleségének nővére Aradon meghalt. Dr. Gener-sich Zoltánné testvérünk nagynénjét gyászolja az elhunytban.

Damó Sándor testvérünk kispesti lakos elhunyt. A lőrinci köztemetőben helyezték örök nyugalomra június 15-én. Gyászolják: özvegye: Simándy Julia, valamint Tóth Pálné, Simándy Anna, dr. Simándy Tamás és dr. Simándy Zsigmond kebli tanácsos fiai, mint sógorai, illetve sógornője.

Varga Sándor atyánkfia Pesterzsébeten elhunyt. Családtagjai és munkatársai széleskörű részvétele mellett helyezték örök nyugalomra június 23-án a pesterzsébeti köztemetőben. — A temetési szertartást mindkét esetben Huszti János pest-lőrinci lelképásztor végezte.

„Nem az én gondolataim a ti gondolataitok és nem a ti utaitok az én utaim, így szól az Úr” (Ésaiás 55:8.).

## UNITÁRIUS ÉLET

Laptulajdonos a Magyarországi Unitárius Egyházkör.

Felélős szerkesztő és kiadó: Pethő István. Evi előfizetési díj 12 forint.

Budapest, IX., Hőgyes Endre utca 3. Távb.: 137-186. Csekkasz.: 50 561.

614899/2 — Zrínyi Nyomda, Budapest